

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KOZLÖNYE

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 ft - kr. 1/2, fél évre 5 ft 40 kr. Fél évre 5 ft - kr. Egy évre 10 ft.

Hirdetési díj: Ötázasos posztosított 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több... Bélyegdíj: minden bejelentésért külön 30 kr.

Szélcsend.

Mióta Szilárd áll a kormány élén, megszűntek az elbizakodás kihívó kevelésének nyilatkozatai; a hatalom birtoklásában eszétvesztett pártúh csilapodni kezd.

A kormány kiválólag nem szereti senki; a jobboldal nem tör mellette lándzik; s az ellenék nem vív ellene derék harcra; — féltve, hogy még hasonvontelenebb elemeket talál felszínre segíteni.

E természetellenes szélcsend bizonyára vihart jelent. Vihart, mely tán dönt, rombol; lehet azonban, hogy oly vihart, mely megsztítja a politikai levegővet!

E helyzet politikai szempontból tekintve, minden lehet inkább, csak rendes állapot nem. Nem is kívánatos, hogy a tértelenség, az elszibadás és idősztaka állandó legyen!

Mily roppant teendő vár az országra! Nem csupán a Bach-rendszer csapásait kell már enyhíteni; hanem az Andrássy- és Lónyay-kormány iszonyu mulasztásait kell — amint lehet — helyrehozni.

A politikai önállóság ömudatát és a nemzeti jellem becsértetét kell fölbresztetni. Amellett a pénzügyi bukás örvényéből és az érdekhajszat, az üzleti elerkölcstelenedés veszélyéből kell kimenteni Magyarországot!

S erre valódi hazafiúi szellemű áthatott és erős, alkotmányos kormányra van szükség!

Hol találjuk fel e kelleket? A lelépett kormány s a mostani miniszterium sorában bizonyosan nem! Az a forrongás, mely most a különböző politikai pártok kebelében titkon emésződik; az a határozatlanság, mely a pártok tagjainak eljárását sok részben jellemzi; az a közömbösség, miszerint a képviselők jó nagy része, sem jobbra, sem balra, mitsem tesz, hogy ne segítsen és ne rontson: mindez arra mutat, hogy a jelen kormány s a mai kormánypolitika sokáig nem tartható!

S vajon kik fognak a mostani kormány után következni? Azt hisszük, hogy Lónyay mostanában miniszteri polczra nem vergődhetik. Lehet, hogy Semye s vele az ó konzervatívek jönnek utána; de az ő életük is ephemer lesz; jönnek, hogy rövid időn eltűnjenek a kátharórl.

A pontuak zuzakutakba megdztett, összetartó s a lépésről-lépésre tért foglaló ellenzékre vár a hivatás, hogy az országot megments!

Bármit mondjanak a kormánypárti lapok; bármit hirdessenek a közönséges egyetkedés apostolai; oly férfiak vannak hivatra a kormányra, kik távol állván az eddig tízött politikai cselzsovényektől s nem lévén lekötelve az ország kárára tízött érdekhajszat bilincseitől, és nem lévén szabad akaratkban megköve a nekik sokféle szolgálatot tett és általok kegyelt hivatali elemek szeméhnnyásától, úgy fel-mint lefelé szabad kézzel bírnak az ország dolgainak célszerű módon kezelésére nézve.

Oly férfiakra van szükség, kiknek van akaratuk, de van bátorságuk is megmondani a királynak, hogy Magyarország nem lehet Ausztriának sem politikai, sem hadügyi, sem pénzügyi, sem kereskedelmi tekintetben rabszolgája. — mert ha az lenne, elvész az ország, de elvész a trón is; — és a dolgok mai helyzetén az ország és a trón érdekében lényegesen változtatni kell!

Fájdalom, ha e tanúságot, ez igazságot valami megrázkódtható esemény fogja megadni! De így vagy úgy — mindenesetre el kell jöni az időnek, még pedig a közeljövőben, midőn az igazsághoz kétség nem férend!

Es e jövőnek csirája a jelen szélcsendben rejlik. S a jövő politikája az ellenzékét fogja diadalra emelni kétségtelenül! — A baloldali kör vasárnap estekez letén élénk vita azon kérdés felett, hogy van-e hivata egy delegáció két vagy több költségvetés tárgyalására? A delegációt illető királyi leirat alakjára több megjegyzés történt.

Szlavy kormányfő ismét Bécsbe ment gr. Zichy J. miniszterrel. Kormányfőnek — úgy látszik — kénytelenül itthon a „független” kormányás, s gyakran rándulnak Bécsbe „ügyeink érdekében”.

Az új belügyér Szapáry Gyula gr. nem sokára letezi az esküt; kinevezése s Tóth V. felmentése mindennap várható a hiv. lapban.

Podmaniczkinak már olyan biztos a közunkatásnak elnöksége, mint a mily bizonyos, hogy ő szíves hivatal nyereséért lépni ki az ellenék közül a jobboldalra. Célzi is ért.

A nemzeti színházunk újintendansát emlegetnek, gr. Széchenyi Imrét. Ugyan miért kereskednek mindig a bárók s grófok közt?

B. Khun közös hadügyér ugyancsak használja a közös pénztárt, az osztrák műveltség bizonyítványul s a z ezervek verit akar készíttetni. Reméljük, ha e feygyverek készen lesznek, akkor a közös kormány nem kékik kijelenteni, hogy a háborúra éppen nem lehet kilátás.

A magyar-horvat bizottság négyes albizottsága nem sokára befejezi munkáját. Bizony ez ügyben is régen dolgoznak már.

egy elismeréssel kell lennünk egy hévvel megpendített eszméje iránt, mely noha nem új, de mégis figyelmet és méltánylát érdemel azért, mert irányadó jökr hallottuk azt emlegetni. Ez pedig az: hogy lehetővé válhék hasznukban is a nőknek az elemi tanodákban való alkalmazása tanitókul.

Midenesetre üdvös dolog lenne ez, s ha a nevelésügy ur ernyedetlenül törekszik ez eszme érvényesítésére, polgári társadalmunk egyik égető kérdése lesz megoldva.

Noha az arra vonatkozó módozatokról a miniszter ur ezúttal nem beszélt s csak egy futóabban pedzette az ügyet, mégis kiható vivimánynak szerették azt tekinteni, különösen amaz előmeny után, melyet pár évvel ezelőtt az országában tapasztalánk, midőn arról volt szó, hogy a női gyorsírók jogosultságát kellett elismerni, mely úgy azonban akkor, fájdalom, a szűkkeblűség charybdisén s az előgultság szikláján tört meg.

Héj! sokan vannak még most is olyanok, kik nem találják összevezethetőnek a házi szerepkör nyíljké, mint az, mely a szorosan vezet gazdaszonykodásban s családnyai teendőkben határozódik.

Hízen mind szép az ott, hol a nő tel kamarára, dus előtára nyit s az anyagi gondokat legfeljebb csak hírből ismeri; de meg kell csak komolyan gondolni, mily nagy jötelemény az egy szerény jövedelmű férje nézve, ha életára, szeretett neje, vagyon hiányában szellemi tökéjét; eszt képes értecsíteni a társadalomban, kivált a hovatovább fokozódó fényezés eme korszakában, midőn a társaséletben az tarthat igényt arra, hogy az ő megillető körben is „illetékes”-nek tekintésék, ha a divat követelményeinek, legálább megközelítőleg megfelelhet, s megkísérli az áramlattal együtt uszni.

Obajándó tehát, hogy több művelt állam példájára, a nőemancipáció kérdése gyakorlatilag akép jusson megoldásra, hogy tisztesség megelhetési köre ne szorítások csupán főzésre, hímzésre és varrásra, szóval eddigi szerepkörére, hanem, ha szellemi tehetségei képessé teszik arra, hogy oly úrt pótolhat a társadalomban, melynek betöltése nálunk eddigéig kizárólag a férfiak kiváltságai közé tartozott, pótolhassa azt jövöre.

Ha a nőnek megelhetési mód a szellemi téren is biztosítottik, ezáltal önállósága lesz; s egyegy nőnek, férje esetleges elhunytával nem kell kétségbeesni özevgyeége nyomasztó napjában, ha pl. tanitónői képességet törvény értelmében realizálhatja — a közelet terén.

Eannyit röviden addig is, mig ahoz, anak idejében, ha az úgy az országjölésen vitatárgyat képezend, bővebben is hozzá szólhatunk; mint az úgy megpendítőt, addig is szívóbb s érdemleg üdvözöljük e téren a kultuszminiszter urat s óhajjuk, hogy szava ne legyen kiáltó szó a puszták sivatagában.

Külföldi tutti-frutti. — Szivos Bétéől. II. Elvívte akadni bölcsere, sőt olyanokra is, a kik plane maguk is tudnak magyarul — káromkodni.

Francia-szvajczban utazván, a hótélben, hol szállva voltunk, vacsora alatt egy terzorbors szakádu uri emberrel ereszkedünk beszéde, a ki midőn megadtuk, hogy magyarok vagyunk, rendkívül megörült s örömeben csapott olyan káromkodást, hogy az még a Hortobágyon is páriát kereshette volna. Mi csak bámultunk, de aztán mindjárt kiáltott, hogy a mi hósiánk úgy menekül lengyel, a kit a francia csatartérről ugrasztottak át a németek s ezt az egy czifra mondatát valami hadjárat alatt tanulta magyar katonáktól és hogy azt nekünk kiálalta: azaz csak a magyarok iránti rokonszenvét akarta kimutatni.

Ami bizonyos is, hogy a magyar esen 3 tulajdonságáról legismeretesebb a külföldön: káromodik, sok bort iszik és jó katonas. — Ha egyebet nem is, est mindenki tudja feldőlünk. Köszönjük szépen!

Sajnos, de igaz, hogy honfiaink közül, szomszédaink előtt — kivált a nép alsóbb rétegében — talán legismeretesebb — Róza Sándor.

A külföldi ponyvairadalomban hős tetteiről mesés dolgokat lehet olvasni, sőt láttam egy 2 vagy 3 kötetes német regényt is melynek főhőse Róza Sándor.

Svájcsi tehetségünk és kertészünk hajmeresztő dolgokat tudtak az ő életéből regélni. Nem csuda, — nemcsak historikák s más efélék hirdetik nagyszerűen felszerelve az ő viselt dolgait, hanem életszágnyu viaszalakját is mutogatták azerte a vásárokon.

Egyeser Zürichben a szemembe tűnt, egy sátor előtt ilyen felirat: itt látható Róza Sándor a hírhedt magyar betyár „in Csikos Anzug, Macht ganz interessante Bewegung”.

De már est megpéztük — gondolom — s bemenve a sátorba, ime ott áll „Róza Sándor” kék ingben, csifra sujtásos szürben, fényezés oszímában, ezirás kalapja mellett árvalányháj, szíjában makrapipa, nyakában karikás és kulacs, markában pedig egy hatalmas fókos. — Nyakát és szemét valami rejtett gépezet forgatta, a mi a jámbor publikumot méltó borzállyal töltötte el.

Róza Sándor mellett állott egy mestelen újzeldán vad főnök dárdaival, tufaló! pedig Miss Pastrana, aztán egész csapat indián, japáni stb. — de a közönség figyelmét kiválólag „Róza” uram bilencselt le.

Igy huzozolják aztán Rózsát, a mi nagyobb díszeságunkra Európa városain és falvain keresztül, minélgyva nem csoda, ha ismeretesebb akarmiféle nevezetes államférfiunk!

Színház. (r.) Ármós Bálint ur, mint színhgyi választmányi tag e lap tegnapi számában felvilágosítja a színházi rovat vezetőjét, hogy a művészt illetőleg titkárra a választmányhoz o z nem adta be lemondását; nem adta be pedig azért, mert a titkárr választása és elbocsátása nem a választmány, — hanem az igazgató bizottság hatásköréhez tartozik.

En — e rovat vezetője — elismorem tévedésemet s a szabályszerű eljárásom általán eként ejtett formahibát magán uton nyert értesítés folytán helyre is akartam adandó alkalommal igazítani: de most miután a nyilvannosság terén szinte figyelmeztetve lettem, — eleje vétetett azon szándékunknak, hogy magam demontirozzam saját szavaimat s így a dolog lényege tisztázhatóvá válna, nem leend egyéb teendőm, mint az, hogy Ármós ur némely futólagos megjegyzését röviden észrevételezzem.

Egyébírásit csikkező ur volt a lemondott azon igazgató bizottság egyik tagja, mely kétségbeesett helyzetben varázta a színház ügyének bonyodalmas állását; jelesen pedig a jövő időnyre megasporodott színesítézeteket és egyéb költéseket elvisehelteleknék tartotta s jónak látta e miatti tartózkodásból visszavonulni.

Különbben a színház hanyatlására közreműködött okok tisztes számbavételére nem nyithatna e lap elég tért. Azonban állításomat bizonyítani is fogom, ha itt nem is, — majd azon említkiraban, melyet a debreczeni színházról rövid időn kibocsátandók és a melyben aztán körülírom, melyek tárgyalva a fentebb jelzett okok kulförözéséig.

Czikkező ur továbbá csudálkodik, hogy miért nem intézi el hát már a titkárr lemondását a bizottság, melynek tulajdonképen e kérdés megoldására hatáskörébe vágná? A felelet erre nagyon vártatlanul fog hangzani.

Azért t. i. mert a titkárr nem a d t b e l e m o n d á s á t, Kilonós, de ugy van. Pedig én lemondás híre k ö v e t t e n, tehát jónéhézemleg hiteltel s forrásból vettem; eleinte nem szólottam, vártam az eredményt.

Azonban ez ügy elintézéséé folyvást késett — a miatt nem állhattam ellen hangot adni aggodalmimnak és sürgetve hittam fel az illetőket, hogy elvívge vegyék már tárgyalás alá a titkárr szóban forgó lemondását.

Czikkező ur is sürögés ajánlja a többször érintett kérdés megoldását, mivel a titkárr lemondásának függőben tartása, az ő meggyőződés szerint is csak hátrányos lehet a színház érdekeire.

És ime a kérdés már megoldott, mert a titkárr nem mondott le állásáról. De hát mi? — ez elindította őt e válságos hír terjesztésénél, — mit akart elérni a közönség tévnyra vezetéséé áttal? Talán ez úgy nevezett csalton megémbétközébe akart jutni kitűzött: terve valódsításához?

Mily terv az? Már est előtt két évvel jegeztem én fel e lap hasábjaira oly jóslatokat, melyek — fájdalom — nagyobb részben be is teljesedtek: ama tervről szinte beszéltem több ízben, de annak megvalósulását még csak képzeli sem merem. Nem akrom e tervet leplezni, annak találgatását bírom azokra, kiket színházunk jövője érdekel.

Egyébírásit bírti emel vezérelte is a titkárr lemondás híre körül, lépés a színházi ügyek nézve mindenesetre káros; és ezen zavaros állapot elenyésztése most már az ötos bizottság feladatává vált, miután inténdomás nincs, kit az ily alaptalan kulissai mendemondák első sorban érdekelhetnének.

Ezek azon szerény megjegyzések, melyeket Ármós Bálint ur helyreigazítására elmondani szükségesnek tartottam. A felvetett kérdés az igazgató bizottság közejebe nélkül is megfeszített a titkárr hivatalos lemondása demontirozva levén, — vajon aztán e demontit nem fogják e a következmények ismét megczafálni és pedig komolyan, a valódsághoz hiven? ...

Nagybányáról beküldött hozzánk a polgármesteri helyettes évi jelentése 1872-ről s áttezszük abból a főbb adatokat: Katonát a póttartalékba 10. A honvédséghez besoroztatott 60. Iparjegy 18 adatot ki. Rendőri kihágásait beszédeset bírsággalok összege 173 ft 68 kr. Meghalt 405 (kolerában 38). Született az év folytán f 123, n 138; összesen 261. Házasságra lépett 80 pár. — A 6. osztályu gymnasium tanulónak száma volt 20. Az elemi közia iskolába járt 170; a 2. osztályu leányiskolába járt 78; a vasárnapu iskolába 113. Fölteklet oktatásában csak a zuzdabéli evangélikus munkások részeselek, sz. szerint 16an. A város adója volt 8867 ft 42 kr, mely összeg az év végeig teljesen befizettetett. A városi ártárpénztár maradványa 949 ft 62 1/2 kr. A házépítési forgalma volt 177,758 ft 70 1/2 kr;

zalmak voltak egymás irányában, mintha több év óta ösmerekedték egymást. Tizenhárom és tizenöt éves korban könnyű jó barátokká lenni. Akkor csak a sziv sugallatára hallgatnak, s nem tudják, mi a bizalmatlanság. A gyakorlati meg nem tanított meg, hogy a legesebb ajkak is hazudnak, és a legbarátságosabb szavak csalást és tettestéteket rejtnek magok mögött.

Azon egy napot, mely Mirabeau halála óta Sophienek Jakab házaiáj jövevénye elcilt, az utóbbi arra használta, hogy két szóban rendezett be azon két lény részére, kiket Mirabeautól örökölt.

Azon szobák, melyek az öviek lettek, hajdanában a Jakab nejeé voltak, és tizenegy év óta lakatlanul állottak. Elías egyszer minden évben atyjának és testvéreinek társaságában imádkozott ottan. En mindig Elías születése és anyja halála napján történt.

E szentély annak leánya részére nyitvatott fel, ki kétszer menté meg az elhunyt dietét. Jakab e lakás átadása által békét és áldást vélt lekönyörögni.

E két szobába a bemenet a nagy társalgó terem kandelábjá mellett volt. Egy szőnyeg ajtó nyílt reá.

Elías egyszer minden évben atyjának és testvéreinek társaságában imádkozott ottan. En mindig Elías születése és anyja halála napján történt.

E szentély annak leánya részére nyitvatott fel, ki kétszer menté meg az elhunyt dietét. Jakab e lakás átadása által békét és áldást vélt lekönyörögni.

E két szobába a bemenet a nagy társalgó terem kandelábjá mellett volt. Egy szőnyeg ajtó nyílt reá.

Elías feszült érdeklétséggel hallgatta a mit a nagy emberről beszélt. És midőn végre Zeuszánna jelentette: hogy az étel tállava van, Elías és Sophie oly bi-

Hirdetés.

... Ertekez... 2252. szám alatt a tulaj...

Berényi Jozsefnővel.

ARJEGYZÉK

... gyemelen készítmények...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

... költségvetés a vállalkozások... Döme felszólalása után M. l... Döme felszólalása után M. l...

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MŰVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irtta Schwartz Mária Zsófia.

Első rész. (Folytatás.)

Istennek hála, suttogó Elías, ki nyitott szemekkel fekiútt ott. — Nyugtalan voltam miattad. Hol voltál? — Mirabeau! — A nagy ember közel van a halálhoz. — A halálhoz, ismétlé Elías, s hevesen üt fel agyában. — Ez volt kedélyváltozásának első kifejezése mit mutatott. Igen fiam! A szellemus Mirabeau, néhány óra lefolyása alatt megszűnt élni, zokogó Jakab. — Mirabeau meghal, Mirabeau nem él többé! ismétlé Elías. Nem, atyám, ez lehetetlen. — Hogy ő meghal, az lehető, de lehetetlen az, hogy szelleme meghaljon, az élni fog évszázadokig is. Egykor elmondandják Mirabeauról: szellemével eltöltötte az egész nem-

